

Tollvernet må styrkes

Arbeidet med å ferdigstille statsbudsjettet for 2013 er i gang. Et av de viktigste spørsmålene for landbruket og næringsmiddelindustrien, er om regjeringen utnytter handlingsrommet i WTO-avtalen og styrker tollvernet for landbruksvarer i budsjettet. Det bør den gjøre.

NHO Mat og landbruk tok saken opp igjen denne uka i en kronikk i *Nationen*. Organisasjonen påpeker avstanden mellom fagre mål i fjorårets landbruksmelding og den svake viljen til å øke tollvernet og gi mer budsjettmidler i årets jordbruksforhandlinger.

Nationen avslørte i juni at EU jobber hardt for å hindre skjerpning av det norske tollvernet. Dette forklarer muligens hvorfor bondene i år møtte en regjering

som på så standhaftig vis nektet å koble tollvernet til jordbruksoppjøret. EU-preset forklarer kanskje regjeringens vandring på gummisåler. Men som unnskyldning holder det ikke.

Norge har bundet sine kronetollsatser i eksisterende WTO-avtale. På samme måte som mange av våre handelspartnere, sikret Norge seg mulighet til enten å bruke prosenttollsatser eller en fast kronetoll. Valgfriheten gir et viktig handlingsrom. Om regjeringen ønsker en bærekraftig verdikjede for mat basert på norske arealer og volumer, må tollvernet styrkes. Flertallet i Stortingets næringskomité mente også at WTO-handlingsrommet må utnyttes, da komiteen behandlet jordbruksoppjøret.

I forholdet til EU finnes ingen formelle begrensninger knyttet

Oppsummert

Ikke sammenheng

1 Gode mål i fjorårets landbruksmelding ble ikke fulgt opp i årets jordbruksforhandlinger.

Handlingsrom

2 Det ligger et handlingsrom i WTO-avtalen for økt toll. Det bør utnyttes.

Statsbudsjettet

3 statsbudsjettet for 2013 er i ferd med å ferdigstilles. Vi mener overgang til prosenttoll for flere landbruksvarer må legges inn.

til spørsmålet om krone- eller prosenttoll. Presset fra Brussel er åpenbart reelt nok. Hensynet til pågående handelsforhandlinger med EU er et moment. Men det må være måte på å danse etter EUs pipe.

Tollvernet er kraftig uthulet de siste åra. Det viser den økte importen fra EU. Vi må også huske at jordbruket egentlig ikke er en del av EØS-avtalen. Likevel har vi jevnlig forhandlinger om handelen med jordbruksvarer med EU.

Til syvende og sist må tollspørsmålet avgjøres ved en norsk vurdering av hvor viktig man mener nasjonale landbruksinteresser er. Det gjelder både for innholdet i tollendringene, og tidspunktet for gjennomføring. Vi mener situasjonen i norsk landbruk viser at styrking av tollvernet er på høy tid.

SAGT

av andre

Strategi: Audun Lysbakken.

FOTO: NTB SCANPIX

Uenighet

* «Det er viktig at vi snakker om sakene der de rødgrønne partiene er uenige, for dette er valg som velgerne skal være med på å ta.»

SV-leder Audun Lysbakkens vinnerresept for valget i 2013, til Aftenposten.

Døll adel

* «Dette skulle jeg ha gjort for lenge siden. Du vet, vi har hatt våre ting på hver vår plass, og da vokser vi litt fra hverandre. Og så er vi ulikt oppdratt, hun med sin adelighet og jeg som har lyst til å ha det mer moro.»

Stein Erik Hagen med en ikke fullt så flatterende hilsen til sin kommende eks-hustru Mille-Marie Treschow, via Aftenposten.

Klar melding

* «En kvinne på Snåsa ble mandag utsatt for det hun oppfattet som aggressiv oppførsel fra en tigger. Da hun tilbød den kvinnelige tiggeren mat og klær i stedet for penger, fikk hun følgende svar: «Bitch – we need money!»

Trønder-Avisa melder at tigging ikke bare er et byfenomen.

De-friended

* «På Facebook kan man ha tusener av «venner». Her kan man også bli såkalt «de-friended» når «vennen» ikke lenger vil ha deg med. Slik gikk det med Øystein Mæland.»

Professor Janne Haaland Matlary om den avgitte politidirektørens forhold til statsminister og justisminister, i Dagens Næringsliv.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

På'n igjen, Harby!

DAGENS GJEST

Våre kulturminner er et felleseie. Dette felleseiet forvaltes aller best dersom det også blir en felles interesse hos lokalpolitikere og næringsutviklere landet rundt. En mindre gruppe med interesse for kulturminnevern har i sommer startet en svertkampanje, både mot meg selv og direktoratet jeg leder. Her burde også landets avisredaktører være seg den gode debatt bevisst. En slik kampanje kan vise seg å være svært lite konstruktiv i lengden.

Riksantikvaren ønsker debatt om vårt fagfelt. Vi er ikke redd for kritikk. Uenighet lever vi godt med. God debatt gir offentlig oppmerksomhet, noe som gjerne fører til bedre kår på sikt. Men får tendensiøst språk og personkarakteristikk prege debatten, blir det verken interessant lesning eller fristende for nye røster å melde seg inn i diskusjonen.

Gjesteskribent i Nationen, Sjur Harby, trekker paralleller mellom en intern konflikt i den frivillige organisasjonen Norsk Kulturarv og kulturminneforvaltningen generelt. Dette er en forenkling og fordumming av debatten som ingen tjener på.

Våre folkevalgte har bestemt at det er fylkeskommunen og kommunene som har førstelinjesansvar for bevaring av kulturminner. De aller fleste skal bevares gjennom kommunenes bruk av plan- og bygningsloven. Direktoratet har myndighet til å frede kulturminner av nasjonal verdi. Skal vi stoppe en reguleringsplan som er uheldig for kulturminnene, må planen berøre nasjonale interesser.

De siste to år har Riksantikvaren gjennomført rekordmange fredninger. Flere av disse i konflikt med eier eller kommune. Fra Vestlandet kan vi nevne eksempler som Odda smelteverk og Tingvoll lensmannsgård i Stryn. Også når det gjelder antall innsigelser til reguleringsplaner var 2011 et rekordår. Til sammen 21 innsigelser om alt fra Jernbaneverkstedet i Hamar, via Bispekilen i Oslo, Strømsbu dampsgai i Arendal, sjøhusbebyggelse i Egersund, Skansekaia i Ålesund til Prostneset i Tromsø. Påstander om at vi er populistiske eller konfliktsky faller på sin egen urimelighet. Men Riksantikvaren har stramme økonomiske rammevilkår. Innenfor disse rammene skal vi sørge for at et representativt utvalg kulturminner bevares for ettertiden. Forsvarlig forvaltning består i så

Jørn Holme

Jørn Holme er riksantikvar

tilfelle også av å velge bort. Selv når enkelte ivrer for det motsatte.

Når det er sagt, ingen lov kan tvinge gjennom et godt kulturminnevern. Det må gjøres gjennom engasjement, politisk prioritering og ikke minst næringslivets deltagelse. Godt kulturminnevern begynner i kommunene. Kommunene sitter også på muligheten for å gi fredede og verneverdige bygg fritak fra eiendomsskatt. Noen kommuner har fulgt Riksantikvarens oppfordring om å avlaste eiere av fredede og verneverdige bygg på denne måten. Men slike tiltak er ikke nok. Sterkere lut må til. Kulturminner må kartlegges, settes i stand og vedlikeholdes. Deretter må de brukes lokalt, til formidling, næringsvirksomhet eller på annen måte. Eiere av fredede hus må tas på alvor. Den beste form for vern er løsninger som gjør at fredede bygg fortsatt kan brukes.

I så måte ønsker Riksantikvaren enda mer debatt. Vi tar også imot kritikk. Skal vi klare å engasjere til mer og bedre kulturminnevern, må alle gode krefter løfte sammen. Vi anbefaler alle kulturminneentusiaster å komme seg opp av skyttergravene. Vi garanterer at her oppe er utsikten langt bedre.

SKYTTERGRAVEN

«Vi anbefaler alle kulturminneentusiaster å komme seg opp av skyttergravene.»